Published and distributed under permit (No. 381), authorized by the Act of October 6, 1917, on file at the Post Office of Jersey City, New Jersey. — By order of the President, A. S. BURLESON, Postmaster General.

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК

UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ | РІК XXIX. | ЧИСЛО 216. | ДЖЕРЗИ СИТІ, Н. ДЖ., ПЯТНИЦЯ, 16-го ВЕРЕСНЯ 1921. | VOL. XXIX. | No. 216. | JERSEY CITY, N. J., FRIDAY, SEPTEMBER 16, 1921. | THREE CENTS

СКЛАДАЙТЕ ПОЗИЧКУ НАЦІОНАЛЬНОЇ ОБОРОНИ ДЛЯ ЗДОБУТТЯ І ЗАКРІПЛЕННЯ НЕЗАЛЕЖНОСТИ ГАЛИЦЬКОЇ ДЕРЖАВИ

АМЕРИКА РОБИТЬ ПРОПОЗИЦІЇ ДЕРЖАВАМ В СПРАВІ КОНФЕРЕНЦІЇ

ВАШІНГТОН, 14. вересня. — Секретар стейту Гюз вислав іменем Злучених Держав пропозиції до чотирох головних держав і до Китаю в справі точок, які малиби бути порушені на наближаючійся конференції держав у Вашінгтоні, на котрій, як відомо, мають говорити про зменчення видатків на зброєння і про справи Далекого Сходу і Тихого Океану.

Межи иншими справами, які мають бути порушені на конференції, є справа територіяльної цілости Росії і справа запевнення цілости Китаю.

Так як сі пропозиції поставлено уже на основі виміни нот межи урядами Злучених Держав і других держав, що мають брати участь в конференції, то американський уряд сподієтся, що його пропозиції приймуть без поважних змін.

СТРАШНИЙ ВИБУХ НАФТОВОГО ЗБІРНИКА.

ФІЛАДЕЛФІЯ, 14. вересня. — В північній фабриці рафінерского підприємства Атлентик Ріфайнінг Ко., на Трийцять другій вулиці і Пасаанк Евеню вибух учора по полудни великий збірник нафти, від чого погибло десятеро людий на місци, а 28 було тяжко попарених. Всі жертви вибуху працювали в рафінерії. Межи погибшими є: Йосиф Влодовський і Михайло Глобус.

Збірник, що вибух, належав до батерії 16 збірників в північній части фабрики. Сього дня працювало лише чотири збірники, тоді як другі робітники власне пересували на друге місце. Яких трийцять робітників стояло на верхах збірників і працювало. Нагло від одного збірника розніся страшний гук вибуху, і стовп горіючої нафти кинувся у воздух на яких 200 стіп в гору.

Осягнувши вершка свого вибуху, нафта розбилася в горі немовби на віяло і страшним огненним дощем впала на працюючих у споді робітників. Робітники не могли ратуватися. Для них лишився лише невеличкий прохід межи збірниками та пожарною будкою. Тут їх спіймав огонь, і тут во погоріли.

Горіюча нафта падала з воздуха на убранне робітників, що працювали в других частях фабрики, перемочувала їх убранне в одній хвилі, запалювала; горіючи вони гнали по подвірю фабрики, кричучи з муки, поки хтось не звалив їх на землю і задушив огонь.

Богато робітників працювало в многих підземних хідниках фабрики. Але й сюди горіюча нафта заплила потоками через входи, відтинаючи в той спосіб дорогу робітників і пімаючи їх під землею немовби в западню. Горіючий олій земний падав навіть на дальші части фабрики, де робітники навіть не знали, що сталося, і де вони горіли, заким могли зорієнтуватися.

Зараз по вибуху зателефоновано по ратункову стацію і пожарну сторожу. Ратункова стація забрала усіх попарених робітників до шпиталів, а пожарна сторожа через кілька годин змагалася з пожаром, щоби його не допустити поширитися на другі збірники.

ЛІНЧ МУРИНА.

КОЛАМБІЯ, Луизіяна, 14. вересня. — Буцімто за напад на Сиднея Мангайма, зелізничого урядника на двірци, злінчовано нині Мурина ГилменаГовмса.

Мурина арештував шериф Дж. Е. Мекклененгеген і провадив його безпечно до арешту, коли на нього напала товпа з яких 500 людий, перемогла його і відобрала арештанта. Опісля товпа повісила Мурина на телеграфічнім стовпі перед двірцем, де він мав напасти на Мангайма. До повішеного уже звірська товпа віддала цілу сальву вистрілів, а потім ще відтяла тіло і спалила.

Шериф заявив, що як він арештував Мурина, сей признався йому, що він зі ще одним Мурином напав був на зелізничий уряд на двірци в ціли рабунку, а коли агент зелізниці боронився, вони його збили. Другий Мурин утік. Шериф пішов на місце, де йому показав Мурин, і найшов мішочок зі срібняками, які мали бути забрані зі зелізничого двірця.

ДУМАЮТЬ ВИБИРАТИ НОВОГО ПРОВІДНИКА СЕНАТУ.

ВАШІНГТОН, 14. вересня. — Супроти сього, що сенатор Лодж, дотеперішний провідник сенату, буде занятий конференцією в справі зменчення зброєнь і Техого Океану, яка має початися в половині падолиста, сенатори думають вибрати нового провідника републиканських сенаторів. Має ним стати Вотсон, сенатор з Індіяни.

КОМІТЕТ СЕНАТУ НАД ПОДАТКАМИ.

ВАШІНГТОН, 14. вересня. — Хоч сенат розїхався на вакації, мимо сього ріжні комітети палати радять дальше. Межи иншими радить також комітет фінансового комітету, укладаючи нові проекти податкового закона, який має бути предложений під обради конгресу зараз по отворенню осінного засідання.

Межи иншими проектами, які сей комітет уже приняв, є пропозиція задержати податки від перевозу людий і товарів через 1922. рік, але зменчити його до половини. Рівночасно хочуть знести податок на предмети розкоші.

ЗОРГАНІЗОВАНІ БУРЛАКИ ХОЧУТЬ РОЗВЯЗУВАТИ ПИТАННЄ БЕЗРОБІТТЯ.

Л. Френсиз Ші, секретар організації бурлак, так званої „Гобов Юніон", котра удержує свій офіс у Вашінгтоні, вислав до секретаря (міністра) праці Дейвиса листа, в котрім жертвує йому свою поміч в розвязції питання безробіття.

Він каже, що його організація виготовила і виробила плян, після якого можна помогти „нефаховим, неграмотним, бурлакуючим мущинам і хлопцям, які ніколи не мали нагоди". Він заявляє, що на бажанне секретаря предложить йому сей плян.

ІМІГРАЦІЙНИЙ ЗАКОН РОЗДІЛЮЄ РОДИНУ

У второк в нюйорськім порті відбулася жалібна сцена межи імігрантами, коли вісімнайцятьлітний Лоренс Гавман, родом з Югославії, всідав під сторожею на французький корабель „Паріс", котрий мав його забрати назад до Европи, бо число імігрантів з його краю уродженця уже було виповнене. Він виїхав до Америки разом зі своїми родичами і пятьма братами. Коли однак прийшлося всідати на корабель в Гарі, у Франції, Лоренс не міг всісти з рештою своєї родини, бо він власне тоді захорів. Мусів лишитися у Франції, звідки виїхав в пару неділь по родині. Коли однак приїхав до Америки, тут іміграційні власти повідомили його, що буде мусів вертати домів, бо число югославянських імігрантів уже виповнене. Родина остає в Америці, а хлопчина вертає до краю.

ХОЧУТЬ ДЕПОРТУВАТИ ЗАЛОЖНИЦЮ.

В нюйорськім іміграційнім уряді сталася така пригода: Якийсь тиждень тому сюди приїхала Кароліна Вонтробська, польська 21-літна імігрантка, але іміграційні власти казали її завернути до Польщі, бо місячне число польських імігрантів уже було виповнене. Тоді її сестра Стефанія, котра вже з давна живе в Америці, наняла адвоката, але сей не потрафив переконати іміграційні власти, щоби її позволили зїхати на беріг, хоч вона має аж три сестри в Америці, які готові опікуватися нею. Послідної пятниці Стефанія добула собі дозвіл відвідати свою сестру на Елис Айленд. Підчас виджения Кароліна висмикнулася з Елис Айленд. Її утечу іміграційні власти відкрили аж вечером. Вони зараз пішли до Стефанії, жадаючи, щоби вона видала їм побуту своєї сестри. Коли ся відмовилася се зробити, іміграційні власти забрали її на Елис Айленд, де її сказали, що будуть її держати, доки вона не скаже де її сестра. Коли вона не скаже, то вони відошлють її до Польщі на місце її сестри. Тут Стефанія почала голодівку, і не їла через суботу, неділю і понеділок. В понеділок її повели на переслуханне, підчас котрого вона мало не зімліла з ослаблення. Все таки вона не сказала, де є її сестра. Власти випустили її за запоруком і під опікою її адвоката.

СТУДЕНТ ХОЧЕ УЧИТИСЯ І ГОТОВ СЕБЕ ПРОДАТИ НА 1 РІК.

Сид Карлстен, студент Илинойського Університету в Шікаго, оголосив, що він потребує на науку 1,200 долярів, і тому готов продати себе, щоби дістати сю суму. Він готов продати себе на рік і годиться робити всяку роботу, яку йому скаже робити той, що схоче його купити.

МОЛОДИЙ, АЛЕ „МНОГОНАДІЙНИЙ"

Нюарська поліція арештувала в второк в ночи Леонарда Гофмана, девятнайцятьлітного хлопчину, котрий признався до поповнення 80 рабунків склепів та заїздів для автомобілів (гаражів) протягом послідного півтора року. Чотирох детективів глядало і слідкувало за Гофманом через два тижні, сподіючися найти небезпечного опришка. В його домі в Нюарку, Ню Джерзи, найшли шість наладованих револьверів, скринку куль і скринку з начинням до вломів. Поліція ще більше зацікавилася, коли в пивниці його дому найшла правдиву галерію стріляння. На велике здивованне поліції Гофман показався хлопчиною, котрий важить усего 110 фунтів. Він має бути небезпечним вломником, який рабує дуже зручно, вміє вломитися з простим кишенковим ножем до всякого замкненого будинку, і вийти з нього, також при помочи ножика. Він говорив поліції отверто про свої вломи, і з хвалькуватостю показував, як він розуміє на зелізі, стали, як він знає механіку, хоч її ніколи не вчився.

ДРУГИЙ ГЕНЕРАЛ СТОЛЯРЕМ.

З Мадярщини доносять: Бувший генерал австро-угорської армії Томаші, комендант випадових відділів в Перемишлі а патріотичного австро-угорського пресою названий „львом Перемишля", отворив на днях столярську майстерню. По упадку Перемишля він попав в полон. В російськім полоні навчився столярства, але опісля втік з Росії на Мадярщину. Підчас перевороту станув на службу у Кароля. Колиж Горті (теперішний президент) не приймив його тепер в свої ряди, ексцеленція кинувся до ремесла, якого навчився в полоні.

Що то війна не наробила! Але цей генерал ще добре виграв, бо в Росії давні генерали рубають дрова, є фірманами або числять на улицях чобгти.

ЗАГАДОЧНА СМЕРТЬ СИНА ПОЛКОВНИКА У. Г. А. МАРИНОВИЧА.

Дня 14. серпня ц. р. о 5-ій годині пополудні найдено в саді Білінського, властителя села Заріче, мостиського повіту, труп асина Мариновича, полковника УГА. і властителя села Іваники, яворівського повіту, з прострілленою грудью. Нещасний мав 25 літ. Надіємося, що судове слідство вияснить цю загадочну смерть молодого чоловіка.

БОДАЙ ТО БУТИ МАЛОПОЛЬСЬКИМ ПАТРІОТОМ.

В селі Васильківцях гусятинського повіту згинула від крісової кулі жінка громадського секретаря Куніцкого, дзялача кресового і агітатора. Всі обставини, а то й докази зібрані промовляють за сим, що жінку вбив сам Куніцкі. Та завдяки його становищу в національній ерархії, ходить він до сьогодня на волі, бо як впевняє дехто „зробив се в пянім стані". Ладні порядки і ладна справедливість!

ЧЕРНИ ПРО АДМІНІСТРАЦІЮ НА ПРИКАРПАТСЬКІЙ УКРАЇНІ.

Чеський президент міністрів Черни відбув, як відомо, поїздку по Прикарпатській Україні. Дня 21. с. м. приїхав він до Ужгороду, оглянувши вже перед тим головнійші урядові центри і положені поблизу їх фабрики. В промові, яку чеський премієр міністрів виголосив до зібраних в Ужгороді урядників цілого краю, висловився він про адміністрацію краю з незвичайними похвалами. Говорив він, що усі нарікання на адміністрацію Прикарпатської України безпідставні, вражає тільки недостача з життя урядників з адміністративним апаратом.

МАСАРИК СТУДІЮЄ КАРПАТО-УКРАЇНСЬКЕ ПИТАННЯ.

Пражська „Соц. Будучність" доносить, що президент чеської републики Масарик по свойому повороті з Капрі студіює матеріяли, які відносяться до Прикарпатської України. Звязане се з обсадою становища майбутнього губернатора сього „автономного" краю.

З ТРАГЕДІЇ РОДИНИ.

В зимі цего року, в місяці марті засудив окружний львівський суд молоденьку Софію Мулярчуківну на три роки тяжкої вязниці за це, що буцім то показувала українським жовнірам підчас боїв у Львові польських леґіонерів, яких розстріляю. Батька Мулярчуківни розстріляли Поляки за це, що брав участь в боях у Львові, брат її пропав без вісти. Лишилася в неї дома тільки стара мати і старша сестра. І цю сестру затягнули оноді бандити Циган і Холева на вулиці Сенявських до недокінченої будівлі камениці, там їй заткали уста, звязали і наснлували. Мулярчуківну відвезено до шпиталю. В хаті лишилася тільки стара мати.

ПРИВАТНА ВЛАСНІСТЬ У БОЛЬШЕВИКІВ

У більшовиків можна вже мати 10 десятин свого власного ґрунту. Далі більшовики позволили мати свій власний дім з меблями але лише 1 дім на особу. Можна його й перепродувати.

ПАПА ПИШЕ ДО ПОЛЬСЬКИХ „БІСКУПІВ".

Папа римський написав недавно лист до польських епископів, в якім напоминає, їх щоби не мішалися до політики. Видко, як вони дбають про Церков, коли аж папа потребує їх опамятувати.

ЛІҐА НАРОДІВ ВИБРАЛА СУДІЇВ ПОСТІЙНОГО МІЖНАРОДНЬОГО СУДУ СПРАВЕДЛИВОСТИ

СУД БУДЕ ОТВЕРТИЙ ДЛЯ ВСІХ НАРОДІВ.

ДІЯЛЬНІСТЬ СУДУ МАЄ ЗАЧАТИСЯ З НОВИМ РОКОМ В ПАЛАТІ МИРА В ГАЗІ, СТОЛИЦІ ГОЛЯНДІЇ.

ЖЕНЕВА, Швайцарія, 14. вересня. — Збір Ліґи Народів вибрав сьогодня членів Постійного Суду Міжнародньої Справедливости і в сей спосіб той перший світовий суд стався довершеним ділом.

Одним з членів світового суду вибрано горожанина Злучених Держав, Джана Бессета Мура, хотяй Злучені Держави не відповіли на запрошенне, щоби приняли проект світового суду.

Суд буде отвертий для всіх народів світа.

Вибрано отсих 11 юристів членами Постійного Міжнароднього Суду Справедливости:

Лорд Роберт Баннатін Финлей, з Великої Британії.
Шарль Анре Вайс, із Франції.
Діонісіо Анцільотті, з Італії.
Джан Бессет Мур, із Злучених Держав.
Рафаель Альтаміра і Кравеа, з Еспанії.
Сенатор Руі Барбоса, з Бразилії.
Антоніо де Бустаменте, з Куби.
Макс Губер, із Швайцарії.
Б. С. Дж. Лодер, з Голяндії.
Дідрік Ґалтруп Гедде Ніголм, з Данії.
Йорузо Ода, з Японії.

При виборах голосовано кілька разів. Всі присутні члени Збору голосували.

Зараз по виборі на Зборі, згідно з конституцією Ліґи Народів, вибір потвердила Рада Ліґи Народів.

Представники британських доміній жалувались, що від них нема у світовому суді ані одного представника, а натомісь від краів мови еспанської і португальської є аж трох судів (від Еспанії, Бразилії і Куби). Одначе представники сих держав не вважають, що вони мають забогато судів, бо їх є 16 і вони сподівались вибрати 4 судів.

Вибрані члени світового суду зберуться скоро на сесію і виберуть споміж себе президента.

Сподіються, що суд зачне свою діяльність з новим роком. Буде він засідати в Газі, столиці Голяндії, в палаті мира, побудованій заходом і записом Американця Ендру Карнеґі.

Річна платня судів буде виносити 15.000 голяндських флорінів (нормально понад $6.000, а після теперішньої виміни меньше як $5.000). Крім того суді діставати-муть додаткову платню вчасі сесії світового суду. Президент суду діставати-ме річно 60.000 флоринів і має постійно пробувати ив Газі.

ЗБІР ЛІҐИ НАРОДІВ ВІДДАВ ЧЕСТЬ ПАМЯТИ ІТАЛІЙСЬКОГО ПОЕТА ДАНТЕ.

ЖЕНЕВА, Швайцарія, 14. вересня. — Збір Ліґи Народів продовжив сьогодня свою сесію о одну годину, щоби віддати честь памяти найбільшого італійського поета Данте, з приводу 600-літних роковин його смерти в день 14. с. м.

По кількох промовах членів Збору, всі члени встали з місць і так стояли мовчки кілька хвиль, аби в той спосіб віддати честь памяти великого поета.

Член Збору Ліґи Народів, сер Дж. Реннелл Родд, британський амбасадор до Італії, у своїй промові сказав, що се є вельми знамение, що перший світовий суд, Постійний Суд Міжнародньої Справедливости, стався ділом в 600-літні роковини найбільшого світового ідеаліста.

Член італійської делеґації, Вітторіо Шіальоя, подякував Зборови за спомин в честь Данте, в горячій промові, в якій сказав, що Данте хотяй Італіянець, є поетом цілого світа і голосив ідеали, які Ліґа сподівається здійснити.

ПЕРЕД МИРОВИМИ ПЕРЕГОВОРАМИ ВЕЛИКОЇ БРИТАНІЇ З ІРЛЯНДІЄЮ.

ДАБЛИН, столиця Ірляндії, 14. вересня. — Айриський самостійницький міністерський кабінет і парлямент („дейл ейреанн") зладили відповідь на запрошенне британського премієра Ллойда Джорджа на конференцію в Інвернес, в Шотляндії, 20. с. м.

Ся відповідь ще не вислана.

Нині ірляндський революційний парлямент („дейл айреанн") видав оповіщенне, в якому сказано, що парлямент зібрався сьогодня на приватну сесію, на якій прочитано лист айриського міністерського кабінету до Ллойда Джорджа, який принято одноголосно.

На тій сесії парляменту були всі члени присутні. Сесія тривала три години. Настрій був придавлений.

У рапорті із сесії сказано, що з огляду на можливу конференцію з британським правительством назначені отсі айриські делеґати: Артур Гриффит, голова делеґації; Михайло Коллинс; Р. С. Бартон; Емон Даґґен; Джордж Гевен Даффі.

"SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893.
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays, at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.

Edited by Editorial Committee.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911, under the Act of March 8, 1979.
Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES:		ПЕРЕДПЛАТА.	
Three cents the copy.		Поодиноке число три центи.	
One year	$ 7.00	На рік	$ 7.00
Six months	$ 3.75	На пів року	$ 3.75
Three months	$ 2.00	На три місяці	$ 2.00
Foreign and Jersey City Rates.		В Джерзи Сіті і заграницею.	
One year	$10.00	На рік	$10.00
Six months	$ 5.00	На пів року	$ 5.00
Three months	$ 2.75	На три місяці	$ 2.75

За кожду зміну адреси платиться 10 центів.

Телефон „Свободи": 498 Montgomery. Тел. У. Н. Союза: 1888 Montgomery.

За оголошення редакція не відповідає.

З Канади належить висилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.

Адреса: "SVOBODA", 83 GRAND STREET, JERSEY CITY, N. J.

ДАЙМО ВІДПОВІДЬ НЕ СЛОВАМИ А ДІЛОМ!

Вшехпольська шматка „Ґвязда Полярна" таки на добре завзялася, щоби не остатися позаду „Народної Волі", а панове Виржала докладають усіх сил, щоби їх ніхто не посудив, що вони гірші польські патріоти від пана Дамяна Бориска. Видно се з сього, що лише недавно польські письмаки виписалися помийною статтею на зусилля українських імігрантів в Америці помогти галицькому урядови в його акції коло увільнення західної України зпід польської неволі, а вже слідуюче число знов розписалося аж на довгій двошпальтовій статті про українське віче філадельфійських Українців в справі купования бондів національної оборони Галичини.

Поправді кажучи, в сій статті нема нічого нового. Панове Воржала пороху не придумали, а все, те що вони пишуть, ми могли читати уже передтим в українськім переводі в „Народній Волі". „Ґвязда Полярна" переписує з „Народної Волі" аргументи проти позички і собі за п. Бориском остерігає „браці Русінуф", щоби бондів не купували, бо галицький уряд не має чим гарантувати виданих бондів. Потім „Ґвязда Полярна" знов переводить назад на польське польський аргумент, вже нераз піднесеним тим „поважним українським лісмем", — як казала „Ґвязда Полярна", — „Народною Волею", і в друге остерігає „браці Русінуф", щоби вони не купували бондів, бо сі бонди не підуть на оборону Галичини, але на приватні видатки „пануф мініструф'.

Мимо сього, що гроші, зібрані на бонди, не ґарантовані, як каже „Народна Воля" і „Ґвязда Полярна", і мимо сього, що українські імігранти в Америці не хочуть купувати бондів (так знов згідно каже „Народна Воля" і „Ґвязда Полярна"), і мимо сього, що всі гроші зібрані (зібрані, хоч ніхто не дає!) підуть на приватні видатки віденських міністрів (так знов каже одноголосно і „Народна Воля" і „Ґвязда Полярна"), мимо сего всего „Ґвязда Полярна" уважає за свій обовязок звернути увагу польських імігрантів на аґітацію „русіньскіх кшикачи" (або як каже українське виданне „Ґвязди Полярної" — націоналістичних крикунів) і остеречи їх перед сею аґітацією, зверненою проти Поляків, живучих на „сходніх кресах". Хоч „Ґвязда Полярна" каже, що ніхто гроший дати не хоче на бонди, хоч всі гроші, в той спосіб зібрані будуть обернені на приватні видатки міністрів, мимо сього „Ґвязда Полярна" уважає своїм польським національним обовязком трубіти: „А затем чуй дух, Поляку!"

На польські відання наша словна відповідь буде коротка: Добре каже наш народ: „Видно, що їдемо, коли собаки брешуть!" Колиб наша справа стояла зле, колиб ворогам поводилобся добре, колиб вони були певні свого лупу на українських землях, то вони не писалиб „Чуй дух, Поляку!". Тоді мовчалиб і „Рідний Край" і „Ґвязда Полярна" і „Народна Воля". Лай Яцкових, Твердохлібів, Воржалів і всеї прочої лаї Борисків буде лиш закликом до українських імігрантів в Америці, щоби вони ділом дали загребущій Ляшні та її наймитам.

ДИПЛЬОМАТИЧНЕ ПРЕДСТАВНИЦТВО ЗАХІДНО-УКРАЇНСЬКОЇ (ГАЛИЦЬКОЇ) РЕПУБЛИКИ У ВАШИНГТОНІ.

Відділ II (фін.-торг.)
Ч. 163 — 21.

ОПОВІСТКА.

Хто хоче закупити БОНД ПОЗИЧКИ НАЦІОНАЛЬНОЇ ОБОРОНИ, нехай подасть точно своє імя і адресу та перешле гроші, або американські Ліберті Бонди на слідуючі способи:

1) Прямо на адресу: Diplomatic Representative of Galicia (2nd Dept.), 1901 Columbia Road, Washington, D. C.

2) а) Через Відділи та Братства Українського Народного Союза, Провидіння, Народної Помочі або Згоди Братств.

б) Через парохії української грецько-католицької Дієцезії.

....в) Через парохії укр. грецько-православної Дієцезії.

г) Через Окружний Комітет в Шикаго і Лігу Ситезенів в Филаделфії, Па.

ґ) Через окремі місцеві Комітети, вибрані для сеї цілі на прилюдних зборах.

д) Вкінці через ті инші інституції, комітети та поодинокі особи, які викажуться відповідним уповажненням від Місії.

Бонди виставлені на 5, 10, 25, 50, 100 долярів.

УВАГА: Хто зложив гроші, а не одержав в короткім часі бонда, нехай сейчас рекламує.
—24

ЗА ФІНАНСОВО-ТОРГОВЕЛЬНИЙ ВІДДІЛ:
Д-р Березовський Д-р Мищуга

ГРОШІ НА БОНДИ
ПОЗИЧКИ НАЦІОНАЛЬНОЇ ОБОРОНИ НАЛЕЖИТЬ СЛАТИ НА АДРЕСУ:
DIPLOMATIC REPRESENTATIVE OF GALICIA (2ND DEP.)
1901 COLUMBIA ROAD, N. W., WASHINGTON, D. C.
ТА ПОДАТИ ІМЯ І АДРЕСУ. БОНДИ ВИСТАВЛЕНІ НА 5, 10, 25, 50 ТА 100 ДОЛЯРІВ

НАЙВИСША РАДА І СПРАВА ГАЛИЧИНИ.

(Від власного кореспондента).

Вислід останнього засідання Найвисшої Ради Вам очевидно вже відомий з телеграм.

Скільки надій привязувано до сього засідання. Мала на нім бути полагоджена передовсім справа Горішнього Шлеска, яка тепер є чи не найважнійшою справою міжнародньої політики в Европі, — а крім того цілий ряд инших важних справ (відношенне держав антанти до Німеччини, війна між Туреччиною й Грецією і т. д.).

Одначе всі ті надії завели. Найвисша Рада в дійсности не полагодила ані одної справи так, щоб її вже можна було вважати полагодженою. „Полагодженне" полягало на тім, що одну справу признано ще недозрілою до полагодження (прим. справу війни між Туреччиною й Грецією, — нехай, мовляв, ще далі бються!), другу відіслала до комісії, третю до знавців і т. д.

Найважнійша з тих справ, справа Горішнього Шлеска, мало не стала причиною розбиття Найвисшої Ради. Англія стала на тім, що на основі мирового договору Горішний Шлеск майже в цілости треба віддати Німеччині. Зате Франція домагається, щоби Горішний Шлеск віддати Польщі, бо инакше Польща не буде така сильна, щоби бути для Франції забезпеченням проти Німеччини.

Не могучи погодитися, бо ані Англія ані Франція не хотіли відступити від свого, Найвисша Рада, щоб уникнути розбиття, рішила передати справу Горішнього Шлеска на рішенне Ради Союза Націй. Нехай Рада Союза Націй обміркує справу і видасть рішенне, а держави антанти сьому рішенню піддадуться.

Тепер почалася вже політична гра в Союзі Націй. Англія очевидно хотіла би, щоби Рада Союза Націй приняла таке рішенне, якого хоче Англія, Франція і Польща будуть знов очевидно тягнути в свій бік. Що з того вийде побачимо.

А в кождім разі вийде велике спізненне рішення, якого населенне Горішнього Шлеска жде й не може діждатися.

* * *

Політичні противенства в Найвисшій Раді, які вибухли з такою силою в справі Горішнього Шлеска, мало доброго віщують для справи Галичини.

Бо не знати, чи і в справі Галичини ті противенства не будуть таксамо великі.

Вже те, що Найвисша Рада рішенне в справі Галичини відкладає й відкладає, — вже те свідчить, що мабуть між державами антанти, передовсім між Англією і Францією, досиі ще нема ясного погляду на те, що треба зробити з Галичиною.

Держави антанти признають, що Галичина знаходиться тільки під окупацією Польщі, та що вони мають видати рішенне про будучність сього краю, — **одначе яке се має бути рішенне**, з сього вони мабуть ще докладно не здають собі справи. Иншими словами: вважають справу ще „недозрілою". Бо як би вона була для них „дозріла", то повинні би вже раз полагодити її.

Від довшого часу держави антанти годують галицьке правительство необовязуючими обіцянками, що справа Галичини буде вирішена „в найблизшім часі". По кождім засіданню Найвисшої Ради ходять чутки, що вже на слідуючім засіданню Найвисшої Ради галицька справа прийде на черту. Такі чутки ходять і тепер.

А тимчасом Польща катує український нарід.

Словом, не знаємо, коли Найвисша Рада приступить до вирішення галицької справи, і так само не знаємо, чи при вирішуванню її не проявляться такі противенства, як у справі Горішнього Шлеска, противенства, які знов опізнять вирішенне.

На жаль супроти сього зволікання держав антанти український нарід і його правительство безсильні. Можемо тільки пропагувати перед політичним світом нашу справу, виказувати її слушність.

І се треба робити. Треба робити постійно, не зражаючися, не тратячи енергії.

За останні часи Польща богато втратила в опінії світа. Світ переконується, що ті „лицарі свободи", за яких виставляли себе Поляки, — се ненаситні розбійники, які хотять панувати над чужими землями і народами. І чим більше світ буде переконуватися про правдивий характер Польщі, тим більше він буде прихилятися до нашої слушної справи.

Гайдельберг, 15. серпня 1921.

Д-р Михайло Лозинський.

„ПРАВЕМ І ЛЄВЕМ".

Польський історик В. Лозінські написав тому кільканайцять літ прекрасну книжку в двох томах під наведеним вгорі написом. Там представив він на основі історичних документів життя-буття буйної „злочинно-свавільної польської шляхти, котра не маючи весь час що робити, вправлялася в „воєннім ремеслі". Та вістря своєї шаблі звертала шляхта не так проти ворогів Річипосполитої, як радше проти „непокірного хлопства" (козацтва і українського народу взагалі), боролася проти свого власного державця, а також огнем і мечем полагоджувала сусідські спори. В цім „воєннім ремеслі" заправлялася не тільки світська шляхта, але й духовна (каноніки, біскупи).

Згаданий В. Лозінські оповідає нам тільки про вчинки тої гуляшої, свавільної, непосидющої шляхти „на Русі", себто в землях сяніцькій, перемиській, львівській, галицькій, але ми знаємо з инших історичних творів, що те саме ділялося на Волині, на Поділлю, на Київщині, а навіть на Лівобережу, де були маєтки ренегата і гонителя Фараона українського народу кн. Яреми Вишневицького. Відомо, що терпів український народ від шляхотських злочинників. З ним поводилися гірше, як з худобою. Тзв. „королевята" були абсолютними державцями тиранами в своїх маєтностях і робили там, що їм тільки подобалося. Для українського козака, а тим більше для селянина не було ніякого закону, хоч — що правда — твердого закону не було для нікого. Єдиним правом українського селянина була забаганка його пана. Право істнувало тільки для шляхтича, одначе й тут було все за сильнійшим. Слабший мусів коритися, або орґанізувати силу для свого „правосуддя".

Звичайною установою був в старій Польщі тзв. „заязд". Коли якийсь можний шляхтич мав яку ненависть до сусіда, або ворогував з ним, тоді збирав купу наємного війска, тзв. угорських сабатів. Німців, дальше своїх слуг, а часто й селян зі своїх маєтностий і виправлявся війною на сусіда. Розуміється, це робилось так, щоби противника застати неприготованим. Зачиналися воєнні ділання, добування замку противника, стрілянина з пальної зброї, часто й гармат. Коли вже здобуто замок, то починалася бійка в замку. Наступаючі вбивали оборонців, гайдуків свого противника, слуг, часто попадало й дітям та жінці побідженого. Опісля йшло руйновання замку. Забирано й ладовано на приготовані вози все, що мало якунебудь вартість, одяги, меблі, посуду, прожиткові засоби, грабовано готівку, плюндровано церкву. Витязь палив замок і господарські будинки побідженого, а його самого, — якщо в не втік, або не згинув в бійці, забирав противник в полон і закидав у свою власну вязницю.

Жертвою такого „заязду" падало не тільки особисте майно пана-шляхтича, але й його підданих, отже й ціле село чи місточко, що належало до пана. В деяких наших селах до нинішного дня збереглися останки тодішнього розставлювання будинків. Звичайно хата, комора й стайня на одному кінці города, а стодола й обороги на другому. Це роблено тому, щоби в разі „заязду" всі будинки не впали жертвою пожежі, але щоби лишилася або хата або стодола.

„Заязди" були не тільки на панські маєтки, але й на церкви, костели, монастирі. Звичайно було дві партії між шляхтичами, що висували своїх кандидатів, чи то на монастирських ігуменів, чи на епископів і за це вели між собою вперту війну. Після „заязду" покривджений відплачувався свом упротивникови тим самим, то значить — робив напад на нього. Правда, що шляхтичеви оставала ще дорога права, та це були кпини з всякого права взагалі. Покривджений вносив скаргу до городських книг, відносився до короля, король закладав кавцію між противниками. Колиж прийшла справа перед трибунал, то звичайно сильнійший, маючи за собою війско, робив галабурду і унеможливлював всяке правосуддя. І так справа тягнулася літами, а сильнійший тимчасом користувався загарбаним добром, чи маєтністю. Можні шляхтичі насильно загарбували навіть „королівщини", т. зн. маєтности короля. Одним словом дорога права була дуже терниста і не доводила до нічого. Одно було певне — насильство, або як каже Міцкевич — „ґвалт ґвалтем сен одпера". І той „ґвалт" тягнеться червоною ниткою в історії старої Річипосполитої аж до її упадку. І те правне розуміння, і те почуття законности перейшло в дальші покоління польського народу, як моральна спадщина по прадідах, котрі колись були справді великими в своїй сваволі.

Але чи ся „правна" установа, чи це звичаєве право кануло в пропасть століт?

Чи перевелися „заязди", чи вони не віджили? Коли читаємо польську конституцію, то бачимо, що Польща є модерною державою, але коли глянемо на дійсність, то ледви, чи можна так сказати.

КОБЗАР Т. ШЕВЧЕНКА В АНГЛІЙСЬКІЙ МОВІ.

Українська газета „Канадійський Ранок" (виходить у Винипеґу) доносить:

Незабаром вийде друком в книжці вибір найкращих поем Тараса Шевченка в англійській мові.

Переклад доконав звісний українській суспільности канадійський учений Др. Александер Гонтер. В розмові Др. Гонтер про поетичну творчість Шевченка сказав, що чим більше вчитується в поеми Шевченка, тим більше робить на нього враження ґеній українського поета. Др. Гонтер знає українську мову і високо цінить її мельодійність та пристосованість до поезії. На думку Д-ра Гостера Шевченковим поезіям підходять своєю мельодією одні поезії шотляндського поета Борнса. І взагалі знаходить він богато схожостий найбільшого народнього поета Шотляндії й України. Др. Гонтер вичитував свої переводи видніщим Українцям. Всі вони подивляли його розуміннє і відчуттє поетичної душі Шевченка.

Також вичитував він свої переводи дібраним англійським ученим, котрі всі як один подивляли оригінальність, глибоку думку, мельодію і велику любов до України в поезіях Шевченка.

Цікаво тут зазначити те, що ті поеми, котрі ми вважаємо за найкращі, також і їм найбільше подобалися.

Найбільше враженнє зробили на них „Кавказ", „Наймичка", „До живих і мертвих", „Чернець" і деякі думки.

Ми радо ділимось цією вісткою з нашими читачами та загалом Українців, бо цей Кобзар Шевченка у такому знаменитому перекладі на англійське дасть спромогу познакомитись цілому англійському світови з українським ґенієм. Ми не гоже говорити з пересадою, коли скажемо, що переклад д-ра Гонтера поезій Шевченка є найкращим перекладом поезій Тараса на якунебудь мову.

Виданням англійського Кобзаря має занятись одна з найбільших видавничих фірм в Америці.

Поміж поодинокі поезії будуть розкинені цікаві фрагменти з біографії Шевченка враз з кількома образками. Книжка буде коштувати около півтора доляра. Український загал буде впору повідомлений, коли появиться готова книжка.

ДАНТЕ.

Тому 656 літ вродився був в Італії, в місті Фльоренції, Данте, котрий пізнійше став одним з найславнійших людий у світі. Прославився він яко найбільший поет Італії, а один з найбільших поетів у світі.

Помер він 14. вересня 1321 року і тепер Італія обходить 600-літні роковини смерти свого найбільшого поета.

Великий він яко поет, а для Італії ще більший він тим, що перший зачав писати простою італійською мовою і підніс її на степень літературної. Він батько теперішньої італійської літературної мови, яка панує вже 6 століть.

Сей нині такий славний син Італії за життя мусів втікати з рідного міста прекрасної Фльоренції (Фіренце) і жити яко вигнанець в надморському місті Равенні, тільки ізза своїх переконань, за які його рідне місто засудило було спалити живцем на стосі. Були часи, коли він дуже бідував і жив як жебрак. А нині в 600 літ по смерти його імя перше в Італії.

Але якби він був один з неписменних, яких в Італії тепер ще міліони, ніхто і не знав би, що колинебудь жив Данте. І він не міг би був піднести простої мови до степені літературної і вона не панувала-б 600 літ в італійській літературній мові як його імя в літературі й історії італійського народу.

Се показує, що значить грамотність в життю чоловіка і в життю народу.

Маленький Шевченко тяжко добивався яко невільний кріпак, щоби навчитись писма, а як навчився, добився нової, ще тяжшої неволі, але своїм писмом як і своїм терпінням збудив і відродив цілий свій невільний нарід.

Данте і Шевченко були ґенії, але терпіли і стали славні навіки через те, що були писменні. Через те, що пізнали світло і давали другим.

Аж як цілі народи візьмуть світло своїх ґеніїв, не буде ані темноти ані неволі.

НА УКРАЇНІ.

Як власна більшевицька преса потверджує офіціяльно заяву про знищення бандитизму на Україні.

Рівне, 23. VIII. Даємо сводку останніх відомостей про повстання, взятих з більшевицької преси:

„Большовик". На ґуберніяльному зїзді робітників освіти соціялістичної культури в Київі т. Стерлін, звертаючи увагу на політичні обставини, в яких перебуває Радянська Україна, між иньшим каже: „бандитизм" головне зло в життю України, випадковий бандитизм перейшов в орґанізований в отряди, штаб яких міститься за кордоном.

„Красная Армія", ч. 97. в статті „Урожай і бандитизм", закликає до боротьби з бандитизмом, який загрожує вборови урожаю.

„Вісти", ч. 108. в статті „Селянка і бандитизм" зазначує, що коли є багато жінок бандитів-ватажків банд (Маруся Никифорова, Маруся Соколовська і инші) і коли українські куркулівські баби вміють переховувати бандитів та ріжними шляхами допомагати їм, то можна також селянку використати і для боротьби з останніми (секретні доручення, розвідки, сиґналізація червоної армії, видача бандитів).

„Вісти" ч. 233-5 в статті „Продподаток і Комнезами" констатує факт, що, не дивлячись на боротьбу з куркулівством, куркули ще дуже заховався в багатьох районах зовсім, не захоплений тиском комнезамів. Куркуль ще озброєний і не відмовиться від надії затримати і навіть цілком встановити любі для його серця капіталістичні порядки і петлюрівський устрій. Бандитизм і до цеї пори уявляє з себе значну силу і підпору куркулівства.

„Комуніст" ч. 155 в замітці „В деревне" говорить про два завдання комуністичної партії на Україні: зібрати продналог і знищити бандитизм. Між иншим констатує, що розпорощений бандитизм уперто істнує в українському селі і... користується продовольчими заходами більшевицької влади з метою сіяти провокацію і викликати заворушення серед селянства.

„Большевик" ч. 102. пише: В Валківському повіті на Харківщині останніми часами зявилося багато бандитів. Для боротьби з ними гуртуються окремі загони молоді.

Цього досить, щоби переконатися, як правдиві офіціяльні заяви про знищення повстання на Україні. (Українпрес).

ДО ВІДОМА НАШОГО ЗАГАЛУ.

Отсим подаєся до відома, що з днем 15. с. м. отворено Бюро Інвестигаційне, задачею якого буде подавати нашим людям всі можливі інформації і поради в справах бизнесових а інших. Охочі користати з сих інформацій зволять звертатися на пониспу адресу, залучаючи в листі одного доляра на видатки і відповідь. 16.

Mr. S. YADLOWSKY,
Box 53, Jersey City, N. J.

ПРОТЕСТИ ДО ЛІҐИ НАРОДІВ.

АМЕРИКАНСЬКІ І КАНАДІЙСЬКІ УКРАЇНЦІ, ВИКОРИСТАЙТЕ ХВИЛЮ І НАГОДУ, ЩОБ ПОМОГТИ ВАШИМ БРАТЯМ І СЕСТРАМ В РІДНОМУ КРАЮ!

З уваги, що сесія Збору Ліґи Народів має скінчитися ще сього місяця, ті українські організації в Злучених Державах і в Канаді, котрі мали намір вислати протести проти продовжування польської окупації Східної Галичини, добре зроблять, коли вишлють такі протести, хотяйби лиш дуже короткі, але зараз телеґрафічною дорогою.

Протести писменні можуть прийти вже запізно для спонукання постанов Збору Ліґи Народів у справі Східної Галичини, але телеґрафічні, вислані сього тижня, можуть наспіти ще в саму пору.

Всі телеґрами просимо також присилати до „Свободи" для поміщення.

Телеґрами можна адресувати так:

Dr. VAN KARNEBEEK, President Assembly League of Nations, Geneve, Switzerland.

ЗАМІТКА. — Каблеґрами можна також посилати по зниженій ціні, а саме за половину ціни (діферд гаф рейт) або навіть яко каблеві листи (кейбел леттерс). Ріжниця в доставі каблеґрами є всего яких 24 години, а в ціні велика.

ДОПИСІ

ТРЕНТОН, Н. ДЖ.

Бє дзвін трівоги!

Страшний суд прийшов на Україну! Чужинці опанували нашу землю! Віру нашу ганьблять, церкви зачиняють, мову нашу рідну, милу нам забороняють! Чуєш, брате любий? Бє дзвін на трівогу з твого рідного гнізда, де твоя колиска стояла. Чуєш?

Просять нас наші батьки і мами, наші браття і сестри, щоби ми помогли їм скинути з них польські кайдани. Через свій уряд просять, аби ми позичили їм 100.000 долярів, купуючи бонди Галичини; а як не купимо, то щоби ми ублагали Найвисшу Раду Ліги Народів, аби світ позволив Полякам вирізати всіх Українців в Галичині, бо, кажуть, красша смерть ніж таке життє! Бо нема сил довше терпіти! Нема сліз, бо висохли вже очи! Нема в грудях стогону, бо в них одна розятрена рана!

Чуєш, сестро? Твоя рідна мати старенька в судорогах застигла на гробі свого сина, що впав у бою за Україну і за тебе, тоді, як ти на бали гуляла. Цить, не плач, бо слізми не оправдаєшся! Дай 100 долярів на бонд Галичини! Це оправдає тебе!

Де ви, славні онуки козацькі? Чи не чуєте, що бє дзвін трівоги у вашім ріднім краю? Народ наш там окрадений, кровю обагрений, у передсмертних судорогах просить, аби ми купили бонди Галичини.

Чи чуєте голос з могили наших славних предків: Володимира Великого, Святослава Хороброго, Данила, Сагайдачного, Наливайка і прочих? Вони нас просять і молять, аби ми помогли пірвати ті тяжкі окови, які лютий ворог наложив на неповинний український нарoд. І ті окови ми напевно пірвемо, коли станемо всі одною лавою і розкупимо бонди Галицької Держави. Але купуймо ті бонди скоро, без відкладання, щоби в протягу кількох днів наші представники у Вашінгтоні могли подати до загального відома, що вже є 10.000 долярів надвишки. Отце була би слава для Українців в Америці! На таку вістку наші вороги задрожалиб, а наші мальчики без розуму (чи то без штанів) з розпуки і встиду певно повивішувалибся на сухій гиляці. От чого бажає наша українська справа!

Теперішна важна хвиля не узнає ніяких українських партій: ні радикалів, ні соціялістів, ні клерикалів. Тепер нас обовязує лише наша національна назва: Українець, Українка. Всі наші партійні справи і кличі ми мусимо в сю важну пору завісити на кілок і не виходити з ними на денне світло доти, доки не збудуємо своєї власної держави.

Коли ми не зрозуміємо цеї важкої хвилі, не станемо одним фронтом проти ворога і не розкупимо своїх українських бондів, то візьмемо на свою совість пятно Каїна і станемо вічними рабами та погноєм других народів. На той случай наші власні діти будуть нас проклинати і кости наші з гробу викидати. А це страшне! Отож спішімся, щоб не було запізно! Всі ми, без ріжниці, мусимо мати бонд Галицької Републики! Коли вернемося до старого краю, то цей бонд буде там свідоцтвом нашого патріотизму.

В. Гасій.

ВАТЕРВЛІТ, Н. Й.

Примірна парохія.

Українці, згуртовані в парохії св. Николая у Ватервліт, кинулися з найбільшим запалом до підпису проти загарбання Польщею української Галичини. Підписалися всі до одного. Єсть уже пятьсот підписів. Коби так по всіх греко-католицьких громадах зробили, то прокляту Ляшню вигналиб зі Східної Галичини та з инших українських земель в одну мить — свиньі пасти на Мазурщину.

Треба піднести, що підписують усі, в кого лише українське серце бється, хто лише родився на святій українській землиці. Пятьсот українських душ, з Лемківщини, з Прикарпатської України, з Галичини, з Холмщини і з Підляша, поклали свої чесні імена в книгу життя Матери України, а на загибіль чужоложній Польщі! Це похвально! Це славно!

Хай Українці з кождої закутини землі Вашінгтона зроблять спис та зашлють його до Вашінгтону на заклик Ліги Американсько-українських Горожан і Жовнірів у Філядельфії. Хай вишлють своїх представників до Вашінгтону на поклик цеї чесної організації. Це буде наш плебісцит в Америці! Ми, горожани Америки й України, тим плебісцитом завдамо смертний удар польському віроломному розбійникови. Ми таким плебісцитом зітремо голову польській гидрі!

Хай Польща зі своєю смердячою культурою, зі своєю нечестю йде на Мазури людий дурити!

Проч з усякою угодовою політикою, якої тепер Ляшня шукає! Ми, яко горожани вільної Америки і свобідної України, маємо на стільки почуття чоловічої гідности, що радше нам смерть, як польська неволя!

о. Онуфрій Ковальський.

НЮ ГЕЙВЕН, КОНН.

Українці не забувають про свою Вітчину.

Дня 4. вересня б. р. відбулися тут в церковній гали під ч. 127 Парк стр. збори братства св. Михаїла. Зараз по отвореню мітінгу порушено справу купна бондів Західно-української Народної Републики. Отже згадане братство ухвалило виасигнувати зі своєї каси $50.

Тепер я взиваю Вас, всіх Українців з Ню Гейвен, не засипляйте пекучої справи! Беріть собі приклад від инших свідомих Українців, а будьте певні, що проклятi Ляхи щезнуть з лиця української землі.

Хто тільки почувається правдивим Українцем і відчуває біль поневоленого народу у Східній Галичині, той повинен закупити хоч один бонд Галицької Републики. Не забудьмо, що тільки така позичка дасть нам змогу вигнати ляцьких катів на всі вітри, щоби з них і сліду не осталось.

Україна буде певно вільна, але ми працюймо, заки живемо, щоб злучити український нарід в одну свідому, ніким і нічим незахитану громаду.

Михайло Довгий,
секр. бр. св. Михаїла.

ПАСЕЙК, Н. ДЖ.

На поміч рідному краєви.

Український Запомоговий Комітет в Пасейку одержав отсе писмо від У. Г. К. зі Львова:

Львів, дня 2. серпня 1921.

До Хвального Запомогового Комітету
на руки о. Льва Левицького
в Пасейку.

Чергову збірку дійсно незвичайно жертволюбивої пасайської громади в висоті 700 долярів ми одержали і згідно з бажанням жертводавців розділили її як слідує:

Українській Бурсі в Новім Санчи 50 дол.—48.000 Мп.; Українській Бурсі в Горлицях 50 дол.—48.000 Мп.; на Фонд допомоги Гуцулам 100 дол.—96.000 Мп.; на пресовий фон „Вперед" 50 дол.—48.000 Мп.; взагалі на цїли У. Г. К. 450 дол.—432.0000 Мп. — Разом 700 дол.—672.000 Мп.

Ми дійсно не всилі висловити як слід нашої вдячности, жертволюбивим Громадянам, так жертводавцям як і ініціяторам всіх дотеперішних збірок і можемо лише заявити, що не богато є таких гуртків Українців у Америці, що так щиро і постійно приходилиб з допомогою винищеному старому краєви.

Дякуючи щераз за сей дійсно княжий дар просимо славну Громаду й на далі не забувати про нас, та остаємо з поважаннєм

ВИКОНУЮЧИЙ ВИДІЛ УКР. ГОРОЖАНСЬКОГО КОМІТЕТУ У ЛЬВОВІ:

Др. С. Федак, голова,
В. Целевич, секретар.

Повідомляєсь усіх чесних Українців греко-католиків, що в цю неділю, дня 18. вересня, буде ВЕЧІРНЯ точно о 7. год. вечером в St. Mary's айриській церкві, як усе перше.

о. Онуфрій Ковальський,
16t17 парох.

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИННА НАХОДИТИСЬ ЧАСОПИСЬ „СВОБОДА"

ПОЗІР! БРУКЛИН І ОКОЛИЦЯ! ПОЗІР!

ПОВІДОМЛЯЄТЬСЯ, ЩО ТОРЖЕСТВЕННЕ ПОСВЯЧЕННЄ ЦЕРКВИ СОШЕСТВІЯ СВ. ДУХА

при 162 Норт 5-та ул., Бруклин, Н. Й., після помальовання

— відбудеться —

В НЕДІЛЮ, 18. ВЕРЕСНЯ С. Р. ПІДЧАС СЛУЖБИ БОЖОЇ

Чину посвячення довершить Впр. о. Канонік Лев Левицький з Пасейку, Н. Дж.

Проситься всіх Українців і Українок Бруклина і околиці взяти в сім торжестві як найчисленнійшу участь.

ЗА КОМІТЕТ ПАРОХІЯЛЬНИЙ:

о. Володимир Лотович, парох.

ЗАХОРОНКА НА СЕЛІ.

А ти шибенику! А псобийника [illegible] живцем до гробу заженеш! — нарікала і голосила молода Штефаниха, ведучи за руку малого, 5-літнього синка Михаська. Що хвилі замахувалася рукою, хотячи його вдарити та глянувши на замурзане порохом обличе і на сліди крови, що спливала йому каплями з розбитого носа, відверталася з жалем і нарешті сама зачала плакати.

— Деж я тебе, Миаську, лишила? В дома, правда? Тиж казав, що будеш у садочку бавитися і чужих дітей не зачіпати... а ти куди пішов?

— Я нікого не заціпав... і нікуди не йсов... Яле як Петлик сказав мені, сцо хлопці ловлять у ліці либу, то я пелеліз пліт і пісов за ними подивитися.

— І подивився так, що туй-туй був би без голови прийшов; по що ти лазив на міст?

— Я на міст не лазив, лисе бігав з Петликом, хто болсе пелебізить, тай упав на каміне, але таки болсе був!

На таке наївне оправдання мати не здержалася і таки вдарила Михаська. Той в плач, а мати нуж і собі заводити та нарікати на долю.

— Чекай, небоже, приїде ще мені батько з поля, все розкажу, дасть він тобі, чекай! — грозила мати, ведучи малого на обійстя.

Все те бачила сусідка Андріїха, що гляділа через пліт і, як звичайно кума до куми, обізвалася:

— А за що ви так караєте дитину, сусідо?

— Караю? Йому ще мало кари, я іще замкну його у хлівці на два дни, і голоден буде сидіти! Та знаєте, що він, псобийник, мало голови не зломив через свої збитки? Пішла я в полудне жати, а його лишила в садку. Бався, кажу, Михаську, я прийду вечером тай їсти дам, а в неділю щось гарне куплю. Думаю: послухає, таж то дитина. А він вам із „Петликом" пішов дивитися під міст, як парубки рибу ловлять, а потім стали оба по мості здоганятися, і мій як вам упав із моста та запоров чолом у камінь, аж кров потекла, цюркотом пустилася! Дивіть, який чистий — показувала Штефаниха, випихаючи Михаська наперед. — То кара божа, не хлопець.

— Пустіть його, нехай умиється, а самі пождіть, щось вам маю сказати.

Штефаниха пустила хлопця з рук, а той дарма, що „ранений", підскоком побіг у хату. Сама-ж приступила близше до куми, а та каже:

— Не буде вам, сусідо, добра з дитини, як будете її саму в дома лишати. Дитина жива, пусто сидіти не буде, все щось наброїть.

— Якаж на те рада? — питає Штефаниха.

— А посулхайте лише мене, бо я також таке мала зі своїм Семком; він іще живійший, як ваш Михась. Та від коли посилаю його до Юстини, маю чистий спокій, безпечно йду на роботу, що йому нічого не станеться, а ще й чогось навчиться. Тепер як не той став, а ще й місяця нема, як посилаю.

— Я нічого не розумію і не чула про ніяку Юстину, до якої ви посилаєте хлопця.

— Розкажу вам, послухайте. Знаєте-ж Івана Кіданчука, що то на війні згинув, дочку Юстина називається. Ходила до школи в місті і вже учителькою мала бути, але батько згинув, нікому на господарстві було лишитися, хоч і мале воно. Матери вже давно не має, то вона лишилася в селі господарити. І от раз, буде тому з місяць, виходимо з церкви, а Юстинка збирає навколо себе жінок і каже:

„Послухайте, подруги! Бачу я день у день, як ви тяжко працюєте в дома і в поли, а праця ваша стає тим труднійша, що попри те треба вам іще й дітей малих доглядати. Візьмете їх зі собою, то заваджають вам у роботі, лишаєте дома, то й хату можуть підпалити, або иншої пакости наробити, або себе покалічити. Знаєте, що я надумала? От заведу я у себе таку захоронку для дрібних дітей від 2—6 літ, як у всіх розумних народів робиться тай буду вам доглядати дітий за час вашої праці. Своєї роботи в мене не богато і собі загосподарю і вам вигоду зроблю, і дітей дечого доброго навчу, бо вчилася й читала в книжках, та перебуваючи в німецькім краю, бачила, як се робиться. Згода?"

— Згода, сказали ми всі, і таки від першого понеділка стали водити до не їдіти. Приводимо рано, як ідемо на роботу, приносимо хто молока, хто яєць, хліба, сира, а хто бідний, то й так погодується його дитина між богатшими, а вечером по роботі беремо діти. То кажу вам, що діти не можуть вам вечером наоповідатися, як вони вам бавилися, що співали, куди ходили, що робили і що їм пані розказувала. А які чемні всі поробилися, тихі.

Саме надійшов Андрій, ведучи за руку малого Семка.

— Добрий вечір, — сказав Семко, цілуючи маму в руку, а Штефанисі вклонився.

— Мамо, а ми знаємо нову забаву... „пташка". А знаєте, що нам пані казала? Що жили колись на Україні Козаки-Запорожці, такі хоробр стрільці, що Турка воювали...

— Добре, добре! Розповіш опісля. Тепер іди вечеряти, — каже мати.

Хлопець біжить у хату, а звертаючись до Штефанихи, кличе:

— А чому Михасько не ходить із ними до пані, там так гарно!

Попросила Штефаниха Андріїху, а та повела її рано з Михаськом до захоронки. Вже з далека почули веселий гамір діточих голосів, що наповняв подвіря „пані" Юстини. Дійшли до хати. На подвірю було вже около 30 маленьких дітей. Одні бавилися на траві, другі робили „колесо", треті виробляли щось із дощинок і паперу, инші копали якісь „грядочки". Над кождою ґрупкою дітей наглядали розумнійші і статочнійші з поміж них, щоби не було сварки й незгоди. Винних не треба було скаржити. Вистало сказати: „Пані буде гніватися", а виновник соромно червонівся і каявся...

Ось вийшла з хати пані Юстинка. Штефаниха поздоровила її і несміло спитала:

— Чи приймете, пані, ще мого сина?

— Чомуж би не приймати? Усім радаби я помогти. Дивно мені лише, що ви досі не привели його до мене. А шкода, бо тепер треба буде його осібно доглянути, навчити того, що вже всі вміють, бо аж тоді зможе він бавитися разом з иншими дітьми. Але нічого. Вже якось то піде, бо бачу по нім, що цікавий і здібний хлопець. А що пустунник, то ваша вина, Штефанихо! Кождa дитина хоче щось „броїти", бавитися, бо така дитяча природа, а щоби та рухливість і забава не вийшли ні дитині ні кому инюму на шкоду, треба нам надати дорогу, уди дитина має йти, показати, „як" бавитися, дозволяючи і виучуючи дітей таких розривок які не то, що не пошкодять, але причиняться до розвитку сил тіла і душі у дитини. До того одначе треба, щоби дитина нас любила і слухала, а се можна осягнути коли безнастанно перебуваємо з дітьми, цікаво розмовляємо з ними і погідно, лагідно поводимося.

За тиждень зійшлися Андріїха і Штефаниха під церквою.

— А що, кумо, ваш Михасько?

— Як перемінився, кажу, вам! Не пізнати його. Дай їй Боже здоровля, тій Юстинці. Тільки одна невигода, ща за далеко рано водити його аж туди. Другий кінець села, а моє поле у противному боці.

— Тай у мене так. Та що порадите?

— Над им призадумалися, жіночки? — спитала Юстина, що прислухалася тій розмові. — Та не кажіть, бо чула я все. Правда, за далеко вам до мене, іще таких є більше, як ви. І над тим я вже подумала та постаралася, що все буде гаразд.

— Як же то? Хиба не прогнівалися на нас і не проженете дітий із захоронки.

Засміялася Юстинка і каже:

— Борони Боже! Але ось що! Знаєте ви бабусю „рибку", що її дідусь тамтої осени вмер?

— Якже не знати? Сидить же вона у своїй хатині, четверта хата від нас!

— От саме у неї буде ваша захоронка. Я вже говорила з нею і вона згодилася. Кому близше до неї, той поведе дітей туди. Кому до мене, той до мене.

Жінки не могли вийти з дива.

Від понеділка було в селі Іванівцях дві захоронки. Бувало їде який подорожний і дивується. На однім кінци села молоденька дівчина бавиться з пятьдесяткою малої дітвори, а на другім кінци старенька бабуся розказує якій двайцятці діточок казку, або бавиться з ними у піжмурки... Бабусі потіха, а людям вигода. А молодій ідейній дівчині те внутрішне задоволення, що виховає Україні чемних діточок. І вже не почуєте від тоді в селі Іванівцях вереску зухвалого, не бачите піде замурзаних і закрівавлених збиточників, ні зажурених материй. Старші працюють, а діти ростуть чемні і розумні. А йдучи із захоронки до дому, чи бавлячися часом коло своєї хати, не верещать, не вигукують і не кидають камінням, тільки бавляться тихо та чемно, вишукуючи собі все такі забави, що не зашкодять ні їм, ні нікому, та співають собі при тім гарні українські пісоньки, дитячі та патріотичні, яких нивчила їх „пані" Юстинка.

Михасько не хотів уже „Петлика" знати, аж той також записався і ходив до захоронки.

— Як то гарно в Іванцях, думає собі подорожний, — от коби в нашім селі таке!

Ю.

(„Батьківщина".

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИННА НАХОДИТИСЬ ЧАСОПИСЬ „СВОБОДА".

З ПРОСОННЯ.

Коли я нині прийшов до табору і спитав, що нового чувати, мені сказали, що номер 875 побив номер 964 і то побив здорово, мало не на смерть.

„875? котрий це?"

„А з четвертого бльоку, з другого батальону, той, що на трубі грає."

„З Моргороду?"

„Цей самий, артист."

„А побитий?"

„Побитий, це псаломщик, що з ним на одній койці (ліжка в бараках для полонених) спав, — шляфкамерад."

„А за що він його побив?"

„Бог його зна за що! Спали, аж: трах-тарах! „Хто в Бога віруе, ратуйте!"—Такий гам підняли, що ваха німецька прибігла. Ледве їх розвели."

„І де вони тепер?"

А деж би? Оден в околодку (крім загального лазарету, були частинні — околодки), а другий у гарешті."

Я пішов перше в околодок. Знайомий фельчер сказав, що побитий лежить у гарячці і що його завтра переведуть у лазарет, бо нині місця нема, чикають аж хтось умре. (Наставилося кількох). Я попросив, щоб він пильнував недужого і пішов провідати гарештанта.

Сиділо їх кількох, усі, розуміється, — невинно.

Усі прохали мене, щоби їх випустили негайно, бо „якже так? — навіть не розібрали справи тай у тюрму."

А тюрма, це був такий барак як і другі, тільки мав закратовані віконця і вартовий біля дверий стояв.

„А Миргородець де?" — питаю.

„Артист? Він ось там на постелі."

Я зирнув у кут і побачив як під шинелею (вояцький плащ) ворухнулося щось живого.

Біля постелі лежали колодки (черевики довбані в дереві, такі як носять голяндські рибаки), одна від другої далеко, якби побилися і тікали від себе.

„Здорові були, Семене Петровичу!"

Зпід шинелі вищирилися до мене густі, білі зуби.

„А, це ви! Милости просимо, сідайте! Нема на чім? Звиняюся. Я, бачите, не дома."

„Знаю, але чогож ви попали сюди?"

„Або я знаю чого? Це, як псаломщик каже, — притча во язицїх. — Таке специфічне діло." (Він слухав усяких таборових курсів і любив уживати чужі слова.)

„Німці не будуть питати, чи специфічне, чи не специфічне, а покарають за те, що побили товариша. Виж йому два зуби вибили, Семене!"

„Ну, так що?"

„Розкажіть хоч правду, то може я вам що і поможу."

„А сміятися не будете?"

„З кого?"

„А з мене. бо це смішно, їй Богу смішно, виб і до рана не вгадали, за що я його побив. Так слухайте! Вчора копав я у одної Німки картоплю. Така здорова жінка, гарна, її муж на війні; кажуть, у нас стоїть, на Україні, може навіть у моїм Миргороді. І діти у цеї Німкигарні діти, як наші, лиш не договоришся з ними; усе — шав! шав! як жабенята. Погрався я з ними, нагодували мене, вертаю в табор, — сплю. І сниться мені, що війни ніякої нема і не було і що мені це так тільки снилося, немов то я попав у полон, а я у Миргороді, дома. А Миргород — краса! Та ще на весну, як розцвитуться сади, як розспіваються пташки, як висиплються на небо усі зорі, які тільки де є. У Німців, знаєте, єсть всьо як слід, але таких ночий як наші, їй Богу нема! Ну, і такої жінки як моя, я тут теж не бачив..."

Він зітхнув і сумно став дивитися на свої босі ноги.

„Три роки, як я пішов від неї, кілька місяців як письма жадного немаю. Скучно! Отож сплю я, і сниться мені, що я у Миргороді, на своїй власній постелі. Буджуся, мацаю рукою, а це — псаломщик біля мене! І така мене, бачите, злість вхопила за серце, якої я за ввесь час війни не зазнав, така лють, що я не знаю як я його бив і як я його не забив... Псаломщик... Пфу!"

І він знов вищирив до мене свої густі, білі зуби.

Богдан Лепкий.

ЛІКВІДАЦІЯ ДЕЯКИХ ПОЛЬСЬКИХ ТАБОРІВ

З поручення військової влади приступлено до ліквідації деяких таборів для полонених і інтернованих. Будуть ліквідовані табори в Плоцку, Вадовичах, Торуні, Рожанах і Пикуличах.

ВЕЧІРНЯ І УТРЕНЯ.

Часть перша обнимає богослуження на неділї і празники подвижні з каноном покаянним, богослуженєм страстного тижня, службами общими святим, євангеліями воскресними рядовими і календар цілого року з пасхалією. Ціна $4.00

Часть друга обнимає богослужения на празники неподвижні з предпразденствами за на неділі цілого року, з царськими часами і великим повечеріем на Богоявлене, Благовіщене і Рождество Хр. і календар цілого року з пасхалією. Ціна $4.50

Хто замовить обі книжки разом, то вишлемо за $8.00.

Пишіть на адресу: 12,4,6
UKRAINIAN BOOK STORE,
437 N. Sixth Ave., Scranton, Pa.

ТЕАТРАЛЬНІ ПРЕДСТАВЛЕННЯ

(В сїй рубриці містимо оголошення театральних представлень, концертів і забав, не подаючи у них точок програми, імен осіб беручих участь і без довших поклик.)

Ціна одної стрічки 10 центів.

BRIDGEPORT, CONN.

Заходом Співацького Аматорського Кружка „Бандурист", відограється в суботу, дня 17. вересня в Сокол гали, 525 Галлет стр., комедію в 5-ох діях зі співами і танцями ТРІЙКА ГІЛЬТАЙ. 16-17

Просимо до участи усіх щирих Українців як з Вест Порт, Саут Порт і околиці. В сїм представленню побачимо досить корисних примірів а сміху три рази більше як з Чаплового Чапліна. Маємо ще по американських шовах за свобідати чужий і не мати користи з свого, то є много користніще буде, коли ми побачимо свою штуку у своїй мові. Се представлене буде гране пораз перший у Бриджпорт і на околиці. Тож просимо не обминути сю добру нагоду побачити нашу штуку. Ми не даємо представлення що вечера, але раз на пів року і тому всі щирі Українці повинні прибути усі як один. Чистий приход призначений на нашу парафію.

В. Венгринович, В. Кузів.

ELIZABETH, N. J.

ДРУГИЙ ВЕЛИКИЙ ПІКНІК

відбудеся заходом

Бр. св. Володимира, від. 65 У. Н. С. В НЕДІЛЮ, ДНЯ 18. ВЕРЕСНЯ С. Р. в Dark Lane і Fay Avenue, Elizabeth, N. J.

Хто був на першім пікніку де забавлявся вдоволеною, певно прийде і на другий та припровадить більше родинців, щоб при першорядній перекуспі та звуками новозорганізованої банди тогож братства під батутою учителя п. Едельмана забавитись на остатку вже літа, бо вже тревожним від довшу ріку. Тож буде чекати аж цілий рік на таку милу забаву. 16-17

Піхотою ідесь просто Washington Ave. аж до місця забави, а їхати найкраще жовтим Rahway Jitney і злізти на Дарк Лейн.

Тож прийдіть всі старші і молодші, щоб потім не жалували як стратите сю послідну нагоду забавитись.

Уряд Братства.

ЧОМУ БАБИЛОНЦІ ДІСТАЛИСЯ ДО ЄГИПЕТСЬКОЇ НЕВОЛІ?

На повисше питання небудь хто вміє відповісти, Бабилонці були більше цивілізовані чим Єгиптяне. Бабилонці мали заведену знаменити самоуправу і від них шириліся знання, спеціально розумілися вони на астрономії та будові. Вони були ті, котрі виставили великі будови, які були повищені в добрім стані державну машинерію. До обраних найбільших творів світа, помимо сего дісталися вони до неволі єгипетської. Се сталося тому, що вони забули, що мораль якраз є найголовнійшою силою держави в добрім стані державну машинерію. Доки Бабилонці трималися в границях сильної моралі, малі і сильні дисципліни, але скоро з тої моральної висоти трохи ухилилися, їх сила зачала падати в хаос і скоро над ними взяли Єгиптяне. Кождий чоловік, доки заховує мораль, доки може запанувати над своїми низькими похотями, остає своїм паном, скоро ослабне, в тій то енергії наде і знікає в багні гріха. Хто хоче задержати собі енергію аж до кінця життя, мусить уживати ліки який додає йому ту енергію. Таким є Босаков Лічниче Ґірке Вино. Дістати його можете у всіх аптиках або в ліпших склепах. Як ще там його не мають, пишіть собі по него впрост до тих, що його виробляють. BOSAK MANUFACTURNG CO., Scranton, Pa. 16,18,20 —Adv.

ПОЛЬСЬКА ПОЧТА!

Листи адресовані по українськи, щоби дійти до Гологір біля Золочева, потребують двох тижнів. Викидання української незалежної преси з опасок і вування в них рептильки „Рідний Край", дальше не устає. Нам подають, що се робиться між иншим в поїздах. Часто біля зелізничого шляху можна найти викинені з потягу українські газети.

СМІШНЕ.

Четар до новобранця: Кажете, що не можете їсти військового хліба?

Новобранець: Голошу слухняно, що так є!

Четар: А чому не можете?

Новобранець: Бо викрадають мені товариші...

—o—

Жінка до мужа, що вертає пяний пізно в ночі:

— І ти не встидаєшся такий пяний приходити до хати і мені в очі дивитися?

Чоловік: Чекай, Явдохо, я зараз загашу лямпу.

—o—

Бордун: Котрий чоловік найвідважніший?

Воркун: Лисий.

Бордун: Чому?

Воркун: Бо не боїться, щоби йому хто волося обсмикав.

—o—

Батько до сина, якого щойно вибив:

— І чомуж ти хлопче не поправишся але змушуєш мене карати тебе? Чи ти знаєш, що за кождим разом, коли я тебе мушу бити, мене се так само болить?

— Так, але не в тім самім місци.

—o—

Петро: А що, ти вже оженився?

Іван: Та оженився.

Петро: А що молоде взяв, путяще?

Іван: Молоде! сорок літ ходило без запаски, а сорок в запасці.

Петро: А взяв що за нею?

Іван: А взяв. Дванайцять дідів та дванайцять поводаторів, — коли хочеш, щоб всі були вкупі, то збирай по дорогах.

—o—

Учитель: Хто то є посол?

Школяр: Той хто виголошує бесіди!

Учитель: Я також виголошую бесіди а я не є послом.

Школяр: Так, але посол виголошує мудрі бесіди...

—o—

Їхав чоловік на ярмарок і подибали його в лісі розбійники. Обдерли його та ще й хочуть повісити. Одні кажуть вішати, а другі — ні. Сперечаються, а чоловікови наскучило слухати і він відізвався до них: — Та ну бо вже, або вішайте, або пускайте, бо мені на ярмарок треба!

—o—

Селянин пошукував в газеті інструктора для сина. Зголосився листовно один студент фільософії а селянин відписує: „Приїжджайте! Хоч ви і фільософ, але з вашого писання виходить, що ви порядник чоловік..."

—o—

Марчак: Даячого свому хлопцеви хочете конечно дати імя Висаріона?

Ішак: То рідкий святий, мало хто носить його імя, тож буде мій лїпше опікуватися моїм сином.

—o—

В громадськім уряді.

Війт: Украяю тебе 50 марками, бо мимо заборони жебраєш.

Жебрак: Пане війте, та я маю тільки 37 марок.

Війт: Ну, то йди вижебрати ще 13 марок!

РУХ У ВІДДІЛАХ У. Н. СОЮЗА.

СКРЕНТОН, ПА. Бр. св. Василія, від. 229, повідомляє, що мітінг відбудеться о 1-ій годині пополудни в неділю, 18. вересня, в гали церковній при 7-мій улици. На тім мітінгу будеться вибирати балевий комітет, а крім того є ще инші важні справи, котрі треба конечно полагодити. Невившийся член заплатить кару $1.00, а урядник $2.00. — М. Коцюпка, предс.; В. Тарас, секр.

НЮ ГЕЙВЕН, КОНН. Тов. „Любов", від. 370, повідомляє, що мітінг відбудеться о 2-гій годині пополудни в неділю, 18. вересня в гали церковній при ч. 127 Парк стр. На порядку нарад є важні справи до полагодження. Невившийся член заплатить кару 50 ц., а урядник $1.00. — Я. Швець, предс.; М. Сампара, секр.

НЮАРК, Н. ДЖ. Тов. св. Івана Хрестителя, від. 76, повідомляє своїх членів, що мітінг відбудеться в суботу, 17. вересня, о годині 7.30 вечером, під ч. 93 Вен Бюрен стр. На порядку нарад є дуже важні справи до полагодження. Будуть наради щодо купна бондів для визволення Східної Галичини зпід ярма польської окупації. Всі товариші повинні як оден явитися на той мітінг і ту важну справу порішити межи собою, бо був би встид і ганьба, як би ми лишилися позаду инших громад. Ми повинні зїтися громадно на той мітінг і взяти участь в нарадах та заохотити оден другого щодо купна бондів, котрі богато помогуть для визволення нашої рідної землі, в котрій тепер Ляхи господарують. — Л. Лапчик, предс.; С. Стойко, кас.; Н. Лещишин, секр.

СТАРОКРАЄВІ ПОСМЕРТНІ ВІСТИ.

Микола Темницький, гр.-кат. парох в Устю зеленому, помер дня 10. серпня, з причини звапнення артерій, в 74. році життя.

Покійний мав трох синів і дочку. Дочка замужна за гімназійним професором Михайлом Ростковичем. Старший син Володимир, від наймолодших літ працює в рядах нашої партії; молодший, незабутної памяти Омелян, був одним з найвизначніших наших товаришів, помер в Одесі; третій син перебуває на еміґрації в Америці.